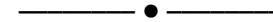

למקומה היתה פסולה והעוסק בתורת עולה כאלו הקריב במקומה וכלי המקדש, והוא לפי שהתורה היא למעלה מזמן ומקום, לכן כל העוסק בתורת עולה כו' ועיי' מתחבר שורש ומקור נשמתו לבחי' הנשמה שמלוּבש בגוף גם בהיותו בחו"ל ע"י התורה ותפלה מלמטה למעלה ומלמעלה למטה כו'.

לזכות

טויבע ברכה בת מאטיל

בקשר עם יום הולדתה

לשנת הצלחה

ולאריכות ימים ושנים טובות ובריאות

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ

שלשלת האור

היכל

ששי

שער

ארבעה עשר

מאמר

ויאמר גוי לר לר

תרל"א

•

מאת

כ"ק אדמו"ר

אור עולם נזר ישראל ותפארתו כקש"ת

מוהר"ר שמואל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מליובאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"ק

על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים וחמש לבריאה

מאה ושנים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע ונ"ד שנה לנשיאותו

להגיע למדריגתו שבאצ"י, וכנ"ל ששם מתלבש רק מל' דיצי' לא יותר כו', אבל ע"י הארץ בא ע"י נסיון העקידה להיות מרכבה לחסד דאצ"י כו'. אך כ"ז הוא קודם מ"ת אבל ע"י מ"ת והארץ העליונה אשר ניתן לנו הכח שלה ברוחניות כמ"ש לזרעך נתתי כו' עי"ז אנו יכולים לבא לידבק לשורש נשמתנו גם בחו"ל. וז"ע הכריתות ברית דמשה שגם בהיותם כו' לא מאסתים בגלות בבל, ולא געלתים בגלות מדי, לכלותם בגלות כו', שגם בחו"ל ע"י התומ"צ ימשיכו בחי' תוס' וריבוי אורות להוסיף אורות באצ"י ואני ה' אלקי' לע"ל יתגלה בחי' זו כו'.

ובכלל ז"ע הסולם דיעקב שאמרו בזהר סולם דא צלותא, וכן הוא במד"ר סולם דא כבש המזבח ותפלה במקום תמידין תקנו, ואמרו עוד סולם זה סיני, והיינו בחי' מ"ת, והיינו כי ע"י* הסולם מתחבר ומתדבק הארת הנשמה המלובשת בגוף עם שרש ומקור הנשמה, ויש בזה שני אופנים באופן חיבורם, וכנודע ממשל כשאחד עומד בהר והשני בעומק שיש שני אופנים באופן חיבורם, או שהתחתון יעלה למעלה או שהעליון ירד למטה, וז"ע תפלה ותורה, תפלה היא בחי' העלאה מלמטה למעלה לכן מתחלת בדברים תחתונים בברכת השחר שלא עשני כו', וע"י ד' שליבות שבסולם דתפלה מגיע לשרש נשמתו, וז"ע שמע ישראל בחי' ישראל דלעילא שורש נשמתו כמו שהוא בבחי' ונוזלים מן לבנון כו', וע"י התורה הוא הדביקות מלמעלה למטה, שנמשך בחי' שרש ומקור הנשמה לבחי' הנשמה המלובשת בגוף מלמעלה למטה, ולכן בתפלה צ"ל והתפללו כו' דרך ארצם דוקא, והיינו לא מיבעי למ"ד* תפלות אבות תקנום שצ"ל דרך ארצם דוקא, שהרי אברהם לא הי' יכול לבוא בסולם להתקשר לבחי' שורש נשמתו כ"א ע"י הארץ דוקא, ואפילו למ"ד תפלות כנגד תמידין תקנו זהו ג"כ בזמן ומקום בהמ"ק וכלי המקדש, לכן צ"ל עכ"פ דרך ארצם. והענין הוא דבבחי' מלמטה למעלה יש דקדוקים יותר, וכמשל שהתחתון יעלה בהר זהו טורח יותר, ועד"ז יובן דכתיב מי יעלה בהר ה' נקי כפים ובר לבב שחשיב שם הרבה בחי', ולכן בעליית הסולם דתפלה צ"ל עכ"פ דרך ארצם, אבל ע"י התורה שמלמעלה למטה אין צריך דרך ארצם כי מלמעלה למטה אין שום מונע כלל, ולכן ארז"ל כל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה גם עכשיו שלא יש בהמ"ק וכלי המקדש, ועולה עצמה אם היו מקריבין אותה חוץ

ע"י הסולם מתחבר ומתדבק . . עם שרש ומקור הנשמה: בשולי הגליון נרשם בגוכ"ק: כתהאריוז"ל ששורש הנשמה גבוה מרוה"ק.

למ"ד תפלות אבות תקנום . . שהרי אברהם: בשולי הגליון נרשם בגוכ"ק: ע' בס' יחסין שאברהם תיקן כל הג' תפלות, ומ"ש יצחק תיקן מנחה שהי' זהיר בה יותר.

תתלה ואילך. אמרי בינה (שער הק"ש) עא. ד. עג. ד. וממ"ש: ראה לקו"ת ראה כו', א. מאמרי אדה"ז הנחות הר"פ ע' קנח. סה"מ תקס"ט ע' קלא. וע' קמא ואילך. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תשפ"ו. וע' רנח ואילך. לקמן ד"ה ואלה תולדות. ועוד.

תתלה ואילך. אמרי בינה (שער הק"ש) עא. ד. עג. ד. וממ"ש: ראה לקו"ת ראה כו', א. מאמרי אדה"ז הנחות הר"פ ע' קנח. סה"מ תקס"ט ע' קלא. וע' קמא ואילך. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תשפ"ו. וע' רנח ואילך. לקמן ד"ה ואלה תולדות. ועוד.

MAAMMAR
VAYOMER . . . LECH LECHA—5631

Copyright © 2004 by
"KEHOT" PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
Tel. (718) 774-4000 / Fax 774-2718

Order Department:
291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213
(718) 778-0226 / Fax 778-4148
www.kehotonline.com

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch, Inc.

All rights reserved.

Manufactured in the United States of America

לכן מיד כשאמר נתן הארץ הזאת ברוחניות לזרעו, וז"ע מה שנק' ישראל ארץ חפץ כמ"ש ואשרו כו' כי תהיו אתם ארץ חפץ, פי' חפץ פנימיות הרצון, והיינו שהארץ אשר היא טובה לזריעה וראוי' יותר משאר הארץ נק' ארץ חפץ שבה רצון האדם יותר לזרוע בה, כי עיקר מכוון מהזריעה היא הצמיחה כו'. כמו"כ יובן מה שנק' ישראל ארץ חפץ לפי שהם הם בחי' ארץ אשר הם מקום הראוי לזרוע בהם והוא מפני שניתן להם ארץ העליונה בבחי' מתנה כו'. והזריעה היא בחי' אור זרוע לצדיק וכמארז"ל במד"ר זרע הקב"ה התורה והמצות והנחלים לישראל לע"ל ולא הניח דבר שלא עשה בה מצוה, בא לחרוש לא תחרוש בשור ובחמור, בא לזרוע לא תזרע כרמך כלאים, בנה בית מזוזה מעקה, עשה בגד ציצית, ולכן ע"י שניתן לנו הארץ העליונה והתומ"צ וגדול המצווה ועושה ע"יז אנו יכולים לדבוק בשרש נשמתינו גם בחו"ל.

ואברהם הגם כי קיים אברהם כל התורה כולה שנאמר עקב, וארז"ל אפי' עירובי תבשילין מ"מ כל עיקר קיום המצות שלו הי' ע"י עובדות כי זה הי' קודם מ"ת, ועיקר עבודתו הי' להמשיך ש' הוי' ולהודיע אלקותו בעולם, וכמ"ש ויטע אשל כו' ויקרא בשם ה' כו', אש"ל ר"ת אכילה שתי' לוי', וע"י שהרבה חסד בעולם המשיך המשכת אלקות כו', וכן יצחק ע"י חפירת בארות כו' אך מ"מ הלא ארז"ל במד"ר ע"פ לריח שמניך טובים כל המצות שעשו האבות ריחות היו, אבל אנו שמן תורק שמך דבר שמריקים מכלי אל כלי, פי' ריחות הוא רק הארה בעלמא שאינו עצם הדבר אבל ע"י המצות שנתן לנו במ"ת ע"יז נמשך המשכה עצמיות כמו ע"י תפילין עד"מ נמשך מוחין לז"א, וזהו בחי' שמן תורק כו' ושרשו מבחי' שמן משחת קדש שמושח את הקדש כו'. ונמצא כי יש יתרון המעלה בתומ"צ שניתן לנו על בחי' התורה שקיים אברהם עד שלא ניתנה.

וזהו שאברם לא הי' יכול לבוא ע"י עבודתו לשרש נשמתו כ"א ע"י הארץ דוקא, לפי שבה נעוץ התחילה ונעוץ סופן בתחלתן, כי עבודתו הי' ע"י עובדות לכן הי' צריך עכ"פ להיות בארץ שמכוונת נגד הארץ העליונה שבה מאיר מל' דאצי' ומל' דבריא ע' בסש"ב בפרקים האחרונים, וזהו מ"ש הפרד"ס בשם ספר הבהיר אמרה מדת החסד כל ימי היות אברהם בארץ לא הוצרכתי אני לעשות מלאכתי שהרי אברהם עומד במקומי וישמור משמתי, דקדק לומר בארץ לפי שע"י הארץ בא להיות מרכבה לבחי' חסד דאצי', שע"י העקידה נתעלה לבחי' האצי', ולכאורה הלא ניסה אותו הקב"ה במס"נ שהפילו אותו לכבשן האש, ומדוע לא נתעלה אז לבחי' האצי', אלא לפי שאז הי' בחו"ל באור כשדים לכן לא הי' יכול

ב"ה.

פתח דבר

לקראת ש"פ לך לך הבעל"ט, הננו מוציאים לאור את המאמר ד"ה „ויאמר גו' לך לך" מאת כ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע משנת תרל"א.

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה מגוף כתי"ק, והוא תדפיס מ"ספר המאמרים תרל"א" חלק א' שנמצא בדפוס.

*

לתועלת הלומדים ומעיינים הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וצינונים – נערכו ע"י הרה"ת ר' יהונתן דוד שי' (בהרב"צ ע"ה) רייניץ.

מערכת „אוצר החסידים"

ד' מרחשון, ה'תשס"ה
מאה ושתיים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע ונ"ד שנה לנשיאותו
ברוקלין, נ. י.

קיים אברהם כל התורה . . מ"מ . . קיום המצות
שלו הי' ע"י עובדות: ראה בארוכה לקמן ד"ה וכל
העם רואים את הקולות. וש"נ.
אש"ל ר"ת אכילה שתי' לוי': ראה הערת כ"ק
אדמו"ר זי"ע בשה"מ תשי"ט ע' 94. לקו"ש חט"ז ע'

501. סה"ש תשמ"ז ח"א ע' 70 (הע' 89). וע' 84 (הע'
85).
ע' בסש"ב בפרקים האחרונים: פנ"א (עב, רע"ב).
פנ"ב (עג, ב). פנ"ג (עד, ב).

מים והרים ורוח הם חג"ת, ובוהר כללן במה שאמר עבד שמיא מאש וממיא ורוחא עילאה, שע"י בחי' הרוח אגלידו השמים, והיינו כי מים הוא בחי' חסד כי אמרתי עולם חסד יבנה הנ"ל בחי' חסד דאברהם, והרים אלו האבות כמ"ש בתיקונים ע"פ שמעו הרים את ריב ה' אלו אבהן, שכמו ההר היא גבוה ועליונה משטח הארץ כמו"כ האבות היו גבוהים ועליונים כו'. ויש לומר בדרך פרט קאי על יצחק שנעקד ע"ג הר המורי, ומ"מ קאי על כל האבות כי אברהם עקדו ויעקב עדיין לא נולד, א"כ הי' כלול ביצחק. ורוח בסערה, הנה בחי' סערה בקדושה היא בחי' גבוה מאד נעלה, ויובן ע"פ משארז"ל במד"ר ע"פ ה' בסופה ובסערה דרכו, בסופה זה משה שנאמר ותשם בסוף כו' ובסערה זה אלי' שנאמר ויעל אלי' בסערה השמי', וקאי שם על תחה"מ שאז משה ג"כ בא, א"כ בחי' סערה זו הוא כמ"ש בתחה"מ ונתתי רוחי בכם וחיייתם, שהוא בחי' גבוה מאד, וע"ד שבמבול נאמר לא ידון רוחי, שתחלה האיר בחי' רוח ומזה נמשך בחי' אריכות ימים, ואח"כ כשהי' צריכים לחיות רק ק"ך שנים נאמר לא ידון רוחי, מובן שהרוח הוא בחי' גבוה שנמשך מבחי' א"א. ורוח תחה"מ י"ל שהוא עוד גבוה יותר, כי יש ג' בחי' ברוח, רוח"ק, ורוח דעמודא דאמצעייתא, ויש בחי' רוח עילאה סתימאה שבחשאי, וע"ז אמרו העולה קדש קדשים, וי"ל שבזהר נכלל זה במה שאמר רוחא דכל רוחין שהוא בחי' סערה הנ"ל שמוזה נמשך בסימא דנשמתא שבזה נכלל גם בחי' נשמה יתירה דשבת שרשה מבחי' הכתר, בחי' אז תתענג על הוי' כו'. אך מה שאמר בגמרא וסערה בזרועו של הקב"ה ובוהר לא הזכיר מזה, י"ל לפי שבגמרא התחיל בארץ לכן ביאר כוונת נעיצת התחילה יותר, ולכן א' שסערה תלוי' בזרועו של הקב"ה שנאמר ומתחת* זרועות עולם הוא בחי' סובב הכללי המקיף לכל הד' בחי' אבי"ע בשוה שזוהו בחי' כוונת נעיצת התחילה שבשרשו ארץ קדמה כו'.

ז) **ומעתה** נבוא לתרץ מה שאברהם בכדי שיבוא לידבק בשרשו זהו ע"י הארץ, האם נאמר שישאל שבחול' כו' כנ"ל. אך הענין הוא דכתיב* ביום ההוא כרת ה' כו' לזרעך נתתי את הארץ הזאת, ודבורו של הקב"ה חשיב מעשה,

ומתחת זרועות עולם . . . סובב הכללי: בשולי הגליון נרשם בגוכי"ק: **אור** אור יו"ד **אורא** דכ"א פ"י **בבה"ז** בתוס' דבשלה חכ' דא"ק, מ"מ א"ק זהו אדם דבריאה בכלליות ומתחת זרועות סובב הכללי כו'.

דכתיב ביום ההוא כרת ה' כו' לזרעך נתתי את הארץ הזאת: בשולי הגליון נרשם בגוכי"ק: **בברית** בין הבתרים מביא במדרש בשם פסיקתא שהי' בן ע' שנה וכ"ה בתוס' ד"ז דברכות וכ"ה בסדר עולם, וחזר לחרון ה' שנים וכשהי' בן ע"ה יצא מחרן שנית, והרלב"ג חולק ע"ז. ובשם מדרש תנחומא הביאו שהי' בן מ"ח שנה בברית בין הבתרים ונתבשר לו שאחר נ"ב שנים יוליד בן, וא"י איך א"ל הארץ הזאת ע"כ הי' בארץ כנען.

בבה"ז בתוס' דבשלה: ביארה"ז לאדהאמ"צ מד, בברית בין הבתרים . . . שהי' בן ע' שנה: ראה א. תורה שלמה לך לך טו, ט ס"י צט. ושי"ג.

בס"ד

ויאמר כו' לך מארצך כו' אל הארץ כו'. ואיתא בספרים ששורש נש"י מעולם האחדות (הכוונה על עולם האצי', הגם שרוב נשמות הם מבי"ע וכ"ש נשמות שבדורותינו אלו בעקבות כו' מ"מ שורש כולם מאצי', וזהו נשמה שנתת כו', רק שבכדי שתתלבש בגוף ירדה בבחי' בראת כו' ב"ע עד ואתה נפתח ויפח באפיו כו'), וידוע כי דבר שבקדושה אינו נעקר ממקומו לגמרי לכן עיקר הנשמה נשארה למעלה (כי מה שירדה להתלבש בגוף זהו רק הארה ומקצת מהנשמה, שהרי המלאך בשליש העולם עומד כ"ש נשמה שגבוה יותר כו', לכן עיקרה היא למעלה, ועל בחי' זו אמרו אע"ג דאיהו לא חזי מזלייהו חזי כו'), וזהו שאמר לאברהם לך לך שבכדי שידבק בשרש נשמתו שלמעלה זהו ע"י הארץ אשר אראך דוקא, כי בהיותו בעבר הנהר או באור כשדים לא הי' יכול לידבק בשורש נשמתו.

ההפלאה. הובא באוה"ת לך לך שם, ובמאמר שלפניו בשוה"ג, והבא לקמן (עד התיבות: בשורש נשמתו) הוא תוכן דברי האלשיך שם עם הוספות בין חצאי עיגול.

נשמות . . שורש כולם מאצי': ראה לקו"ת שה"ש יט, ג.

כי דבר שבקדושה אינו נעקר ממקומו לגמרי: כ"ה באלשיך שם הובא באוה"ת לך לך שם תרעה, א. וראה גם אגה"ק ביאור לסי' כז (קמז, א). סה"מ תרכ"ט ע' פכ. תרל"ד ע' לט. וע' קעה. המשך מים רבים תרל"ז פ"ג (ע' ט). סה"מ תר"פ ע' י. לקו"ש חל"ב ע' 24. סה"ש תשמ"ז ח"א ע' 376. ׀הוא ע"פ ע"ח שלי"ד פ"ג. שלי"ה פ"א. שמי"ז פ"ו. פרדס ש"י"ד פ"א. לקו"א להה"מ סו"ס קלט (לג, ד).

עיקר הנשמה נשארה למעלה . . המלאך בשליש העולם עומד: ראה בכ"ז לקו"ת שה"ש טז, ד. וראה גם לקו"ת האיזנו עא, ד.

ויאמר כו' לך לך: המאמר מיוסד על ד"ה זה באוה"ת לך לך (כרד ז) תעה, א ואילך. חלק מהמאמר (פרקים ב-ה) מיוסד על ד"ה בוה"ק כו' ר' יוסי פתח מה ידידות להצ"צ הנדפס לקמן בהוספות. מאמר הצ"צ מיוסד על ביארה"ז לאדהאמ"צ ח, ג ואילך. מאמרי אדה"ז תקס"ג ח"א ע' נא ואילך. לפרק א' מהמאמר ראה ד"ה ויאמר גו' לך לך מש"פ לך לך תשכ"ה (נדפס בקונ' בפ"ע – קה"ת תשס"א).

מאמר זה נרשם בגוכי"ק בעפרון לאחר המאמר שלפניו, והוא (כנראה) מהדורא בתרא מהמאמר. ונעתק עוה"פ בכת"י הר"ש סופר עם הוספות בגוכי"ק. ׀מאמר שלפניו (מהדו"ק) ישנם כו"כ ענינים שלא הובאו במאמר דידן, אך לאידך נוספו כאן כו"כ ענינים שלא הובאו שם.

ואיתא בספרים: ס' תורת משה להר"מ אלשיך, וס' פנים יפות להר"ק ר' פנחס הורביץ בעמח"ס

ונזולים מן לבנון, ועל בחי' זו אמרו מזלייהו חזי, והארה מבחי' הנשמה ירדה בבחי' בראת יצרת כו' להחיות הגוף כו'.

ולכן בכדי שיבוא אברהם לידבק בשורש נשמתו שזהו בחי' גבוה מאד נעלה כו', שלכן אמר הארזי"ל שגילוי שורש ומקור הנשמה גבוה יותר מבחי' גילוי אליהו ורוה"ק, זהו ע"י הארץ אשר אראך דוקא כי למה נק' שמה ארץ שרצתה, והיינו בחי' הרצוא והתשוקה ול' רצון, כי נעוץ תחלתן בסופן וסופן בתחלתן, ולכן בבחי' ארץ שהיא סוף המדרגות בבחי' אור יש בה בחי' נעיצת התחילה יותר מבחי' ראש המתפשט הוא בחי' ראשית חכ' כו' כמ"ש במ"א. ולכן בכדי שיבוא לבחי' שרשו ומקורו זהו ע"י הארץ, כי בארץ בא לבחי' רצוא ותשוקה לאלקות עד בחי' רצה"ע שנעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן דוקא, והי' צריך לצאת מארצו הוא עבר הנהר או אור כשדים, וגם מטעם שנת' לעיל ס"א שבחז"ל אינו מתלבש רק מל' דיצי' לא יותר כו'. וזהו שנאמר לך לך ב"פ שאם הכוונה שילך מארצו הי' די כמה שיאמר פעם א' לך, אלא הכוונה לבוא בבחי' לך לבחי' שורשו ומקורו שלמעלה כו'. וב' כפי"ן שבלך י"ל כמו מעשה אבות כו' ועתידיים בניו להקדים נעשה לנשמע שבאותה שעה קשרו להם שני כתרים א' כנגד נעשה וא' כנגד נשמע בחי' כתר דאו"י ואור חזון, כי כתר הוא בחי' מחבר אלקות ועולמות, וכתר דאור ישר מחבר או"ס המאציל עם אצי', וכתר דאור חזון הוא מלמטה למעלה בחי' כ"ע דאיהו כתר מל' שמלמטה למעלה בחי' מל' הוא כתר כו' כי נעוץ תחלתן בסופן כו' וסופן בתחלתן.

וא"ו) ובכ"ז יובן ענין מה שסמך ר' יוסי בזהר מאמר זה ע"פ מה ידידות כי זהו הקדמה לענין אברהם שהי' ידיד אהבה פנימיות, ושיודבק בשורש נפשו זהו ע"י הארץ דוקא שבה הי' בית המקדש שנק' מה ידידות בחלקו של ידיד הוא בנימין בחי' צדיק תחתון כו'.

אך עדיין צ"ל מפני מה בגמרא אמר ר' יוסי מאמר זה באריכות שהארץ עומדת על עמודי' ועמודי' על המים, הרים, רוח, סערה, וסערה בזרועו של הקב"ה, ובזהר אמר בקצרה עביד שמיא מאש וממיא, וע"י רוחא עילאה אתגלידו ומתמן שתיל עלמא לקיימא על סמכין, ולא הזכיר יותר. והענין הוא דהנה בזהר התחיל מלמעלה למטה ובגמרא התחיל מלמטה למעלה, שהתחיל מארץ ולכן ביאר בגמרא כוונת נעיצת התחילה יותר, והיינו כי התחיל מארץ ואמר שעומדת על העמודים הם בחי' הסמכין שבוהר בחי' נה"י, שמנה"י דו"א נעשים מוחין לנוק, ואח"כ אמר

שגילוי שורש ומקור הנשמה גבוה יותר מבחי' גילוי אליהו ורוה"ק: ראה גם לקו"ת תצא לו, ד. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב ע' תתלב. על מארז"ל ע' רל. ביארה"ז להצ"צ ח"א ע' קצו. סה"מ תרל"ב ח"ב ע' תקיז. המשך מים רבים תרל"ו ע' רג. תרל"ג ח"א ע' קטז.

וצ"ל הלא רוב ישראל הם בחז"ל האם נאמר שאין להם ח"ו דביקות בשורש נשמתן שא"א לומר כן, ואם נאמר שגם בחז"ל אפשר לידבק בשורש נשמתו למה הוצרך אברם לצאת מארצו אל הארץ כו'.

ויובן בהקדם מ"ש כשושנה בין החוחים כן רעייתי בין הבנות, רעייתי קאי על נש"י, ובזמן שרעייתי בין הבנות אז כבי' שושנה בין החוחים, כי גלו לבבל שכינה עמהם, אמנם הנה נודע כי מל' דאצי' מעולם לא ירדה להתלבש בע' שרים, ורק מל' דעשי' ויצי', וע"ז אמרו שכינה עמהם להשפיע להם ולאגנא עליהו, שבזמן שהם תחת השר מקבלים ההשפעה דרך בו ולכן בהכרח שתתלבש מבחי' השוכן אתם כו'. אמנם כ"ז הוא רק מבחי' מל' דעשי' ומל' דיצי' לא יותר, כי על מל' דאצי' נאמר וכבודי לאחר לא אתן כו' (זהו ע"פ קבלת הארזי"ל ולא כמ"ש בס' אור נערב). והטעם בזה יובן ע"פ מ"ש בע"ח שבאצי' לא יגורר רע, ובבריאה רובו טוב וביצי' מחצה על מחצה ובעשי' רובו רע, ולכן מדור הקליפות הם ביצי', ונמצא כי ממילא מובן שרק ממל' דיצי' יכול להתלבש בתמידות בע' שרים בכדי להשפיע לישראל, אבל לא יותר. ועוד יש לומר טעם בזה דהנה אבא מקננא באצי' בחי' יו"ד של שם, ואימא מקננא בבריאה ה' ראשונה, וביצי' שית ספירן ונודע כי ניקתם הוא רק מז"ת, כמו שמהידיים גדילים צפרנים, ומהעודפי' על הבשר מקבלים ניקה, וזהו שממית בידים תתפשט שמידים מקבלת גם השממית, אבל מג"ר אינם יכולים לקבל וכמ"ש ימותו ולא בחכמה, וגם מג' ראשונות שבמדות ג"כ אי אפשר להם לקבל כמ"ש במ"א, לכן מובן מה שרק מל' דיצי' מתלבש בע' שרים כו'. ובוה יובן בכלל מה שאמר לאברם שבכדי שיודבק בשורש נשמתו זהו ע"י הארץ דוקא, ובהיותו בחז"ל א"א לו לדבק בשורש נשמתו כו'.

השפיע בהשרים עצמן, וזה אינו לפי קבלת הארזי"ל וכמ"ש וכבודי לאחר לא אתן, אלא שנמשך השפיע גם בתוך מל' דעשי' המלוכשת בהן. ע"כ. וכן הובא בשם הרמ"ק בס' אור נערב בלקו"ת דרושים לשמע"צ צב, ג. מאמרי אדה"ז תקס"ד שם ע' רמה. תקע"א ע' קכו. אוה"ת לך לך שם תרעה, ב. דרמ"צ קצח, א. ביארה"ז להצ"צ ח"א ע' תמה. סה"מ תרע"ח ע' שנב. — בדפוסים שלפנינו מס' אור נערב לא הובא ענין זה [ראה אג"ק כ"ק אדמור"ר ח"ב ע' שכג], אך נמצא בשם הרמ"ק בס' אשל אברהם למהר"א אזולאי. ובס' טוב הארץ למהר"ג שפירא פרק מעלות התפילות בא"י (ירושלים, תרנ"א דף כב, ב). וראה מ"ש בזה בקובץ העי"ב גל' תתכד ע' לד ואילך.

מג"ר אינם יכולים לקבל. . . וגם מג' ראשונות שבמדות. . . כמ"ש במ"א: סידור עם דא"ח נג, ג. תו"א וישלח כו, ב.

ויובן בהקדם. . . נודע כי מל' דאצי': הבא לקמן עד קרוב לסוף הפרק מיוסד על ביאור לד"ה ואני אראה בשונאי בס' מאמרי אדה"ז תקס"ד ע' רמה. ובתוס' הגהות באוה"ת דרושים לשמע"צ ע' אתתכח"ט. והובא גם באוה"ת לך לך שם תרעה, א ואילך.

מל' דאצי' מעולם לא ירדה להתלבש בע' שרים ורק מל' דעשי' ויצי': ראה אוה"ת לך לך שם: ואף גם מלכות דבריאה אינה יורדת בתמידות כ"כ למטה להתלבש בע' שרים רק לפרקים. וכמאמרי אדה"ז תקס"ד שם: מל' דבריאה היותו רובו טוב עדיין, ג"כ לא תוכל לסבול לשכון בנוגה דעשי' ואינה מתלבשת כ"כ בנוגה רק בהארה מועטת מאד בלבד.

(זהו ע"פ קבלת הארזי"ל ולא כמ"ש בס' אור נערב): ראה אוה"ת דרושים לשמע"צ שם ע' אתתכט: ולפי פ"י הרמ"ק בס' אור נערב מתגלה

ב) **וביאור** הענין יובן ע"פ משארז"ל במד"ר למה נק' שמה ארץ שרצתה כו', פי' שרצתה ל' רצוא ול' רצון, פי' רצון לפי שנועז תחלתו בסופן ונעוץ סופן בתחלתו, ולכן היא בבחי' רצוא ותשוקה לאוא"ס ב"ה וכמ"ש למען יזמרך כבוד כו' נהורא תתאה קארי תדיר לנהורא עילאה ולא שכיך כו'. ויובן זה ע"פ מארז"ל תניא ר' יוסי אומר אי להם לבריות שרואות ואין יודעות מה הן רואות כו' הארץ על מה עומדת על העמודים שנאמר המרגיז ארץ ממקומה ועמודי' יתפלצון, עמודי' על המים, המים על הרוח, רוח בהרים, הרים בסערה, וסערה תלוי' בזרועו של הקב"ה, שנאמר ומתחת זרועות עולם.

והנה מאמר זה אמר ר' יוסי בזהר ג"כ, רק שם נאמר בקיצור יותר, שא' כד ברא קוב"ה עלמא עביד שמיא מאש וממיא מתערבים כחדא ולא הוי גלדי לבתר אתגלידו ברוחא עילאה, ומתמן שתיל עלמא לקיימא על סמכין, וכולא קאים באורייתא כד משתדלין ישראל באורייתא מתקיים עלמא. והיינו כמ"ש במד"ר אלה תולדות השמים כו', אלה בזכות מי נבראו ובזכות מי הם עומדים בזכות ואלה שמות בני ישראל, ואלה בזכות מי נבראו כו' בזכות אלה העדות החוקים והמשפטים, וכן אמרו עוד במד"ר אמר הקב"ה העולם ומלואה לא נברא אלא בזכות התורה שנאמר ה' בחכמה יסד ארץ, וכן אמרו במשנה על ג' דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים, והעיקר היא התורה שהרי עבודה וגמ"ח נאמר ג"כ בתורה וגם התורה היא קו האמצעי.

ויובן זה ע"פ מה שנבין תחלת דבריו שאמר עביד קוב"ה שמיא מאש וממיא וכן אמרו במד"ר נטל הקב"ה אש ומים ופתכן זה בזה ומהם נעשו שמים, פי' הערוך פתכן ערבן ובלבלן, ולכן בתיבת שמים יש אש ומים, מים בשלימות והשי"ן זהו מתיבת אש, והאל"ף מתיבת אש יוצא מקמץ שתחת השי"ן, כי קמץ מוציא אל"ף שזהו מהאותיות שמשלים לס"ר אותיות שבתורה כנודע מר"ת ישראל יש ס' רבוא אותיות לתורה, שהאותיות שיוצאין מהנקודות קמץ וחיריק וכדומה משלימים לס"ר אותיות. והענין הוא דכתיב כי אמרתי עולם חסד יבנה, ויש בזה ב' פי' הא' שצריכים לבנות

המים על הרוח, רוח בהרים, הרים בסערה : בחגיגה יב, ב שם [וכן הובא לעיל במאמר שלפניו]: מים על ההרים . . הרים ברוח . . רוח בסערה.

והנה מאמר זה אמר ר' יוסי בזהר ג"כ: בהבא לקמן עד סוף פ"ה ראה ד"ה בזה"ק כו' ר' יוסי פתח להצ"צ שם. וראה גם ביאורו ל' אדהאמיצ' שם ה, ג ואילך. הובא באוה"ת לך לך שם.

בתיבת שמים . . והאל"ף מתיבת אש יוצא מקמץ שתחת השי"ן כי קמץ מוציא אל"ף: ראה פירש"י נדרים לו, ב: מה שקורין כו' שמים דלא כתבינן שא מים אל"ף בין שי"ן למ"ם כו' הלכה למשה מסיני דנקראין הכי. ובפ"י הר"ן שם: שאע"פ שאין בהם אל"ף נקראים כאילו היתה בהם. [וראה בהנסמן

בהערה שלאח"י]. וראה הערת כ"ק אדמו"ר בשה"מ תש"א ע' 11: ראה ג"כ בזה בספרי שמות גיטין: בית שמואל שמות אנשים – ואלק, אהלי שם שם כלל יו"ד ס"ה. קב נקי שם. ועוד.

שהאותיות שיוצאין מהנקודות . . משלימים לס"ר אותיות: ראה לקו"ת בהר מא, ב: אף שבתורה אין נמצא ס"ר אותיות, היינו מפני אותיות המשך שהם אותיות אהויי שבכלל הנקודות שאינן בכתב אבל ישנן במחשבה, שהקמץ הוא אל"ף והחירק הוא יו"ד (וכדפרש"י ספ"ו דכתובות גבי ינחם כתיב כאילו כתיב ינחם), אך איזו מהנקודות הם אינו ידוע. וראה גם סה"מ תרכ"ז (הוצאת תש"ס) ע' קעא. תרכ"ט ע' לב. תרל"ג ח"א ע' כג. ח"ב ע' שטו.

להיות יש בו נפש הצומחת ואין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה השופע בו ואומר גדל כו'. ולמעלה ממנו הוא בחי' חי שיש בהם רוח חיים כמ"ש תוצא הארץ נפש חי' כו' בהמה כו'. אמנם כל ג' בחי' אלו אינם בערך האדם שכל העולם לא נברא אלא לצוות לזה כמ"ש כי זה כל האדם, ולכן האדם יש בו נפש המדברת ונפש השכליות להשכיל השכלות כו', אך נפש השכלית שבאדם הוא רק להשכיל השכלות גשמיות, ולמעלה בחי' נשמה הוא בחי' תוס' וריבוי אורות, בחי' נשמת שדי תבינם, רוחו ונשמתו אליו יאסוף שזהו בחי' גבוה מאד, וז"ע ארים בסימא דנשמתא בחי' המתקת הנשמה מל' מתיקות ותענוג מבחי' תוס' אורות הנ"ל כו'.

ה) **ועפ"ז** יובן ענין הידידות מה ששייך לאברהם ולבחי' הארץ כו'. דהנה ארז"ל יבוא ידיד בן ידיד ויבנה ידיד לידיד בחלקו של ידיד ויתכפרו בו ידידים, בן ידיד זה אברהם שנאמר מה לידידי, ויבנה ידיד זה בהמ"ק שנאמר מה ידידות משכנותיך ה' צבאות, לידיד זה הקב"ה שנאמר אשירה נא לידידי, שנק' בהמ"ק ידיד ע"ש מה ידידות ואברהם נק' ג"כ ידיד, והיינו כמשנ"ת לעיל שידידות הוא בחי' תוקף האהבות שהוא בחי' השפעה פנימיות, והוא כמ"ש והוי' בהיכל קדשו היכל בגימ' אד' שהוא בחי' היכל לשם הוי' שבבהמ"ק האיר בחי' שם הוי', וז"ע כי בענן אראה, וכת' ונועדתי לך אותיות ונודעתי מל' והאדם ידע בחי' השפעה פנימיות כו', וז"ע מה ידידות משכנותיך שקאי על בהמ"ק. וכמו"כ אברהם שנק' ידיד ע"ש תוקף האהבה שהי' לו לאלקות בבחי' פנימיות, ועי"ז נמשך לו בחי' תוס' אורות בחי' רוחא דכל רוחין ארים בסימא דנשמתא, שז"ע מה שישראל עלו במח' וארז"ל מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר. דהנה כתיב כי לא מחשבותי מחשבותיכם שלכאורה יפלא שמשבחין אותו שמחשבתו אינו דומה למחשבותיכם ולא בשארי לבושי הנפש או מדות הנפש, והיינו לפי שבמחשבה ניכר יותר כי בבחי' מחשבה אם יחשוב אדם כל היום כולו לא יתהוה מזה כלום, משא"כ ע"י דבורו אם יצוה לזולתו יעשה זאת, וע"י מעשה יכול לעשות בעצמו, והגם כי זהו רק יש מיש לבד, שאם מתכנשין כל באי עולם אין יכולים לברוא אפילו כנף יתוש א', מ"מ יש מיש יכולים לעשות, אבל במחשבה נראה וניכר לכל שאם יחשוב כל היום לא יתהוה מזה כלום, אבל למעלה שתיכף כשעלה במח' לברוא נברא הכל, וזהו שאמר בזהר שבמח' א' נבראו כל העולמות, ומה שנפרטו אח"כ בעשרה מאמרות זהו בכדי שיתהוה עלמין דאתגליין עד עוה"ז הגשמי, כי מבחי' מח' נתהוו עלמין סתימין ובכדי שיהי' עלמין דאתגליין זהו ע"י הדבור, אבל מ"מ בכלל נבראו הכל ע"י מח' אחת ואפילו תחה"מ, ואין בפרט אלא מה שבכלל, וזהו כי לא מחשבותי מחשבותיכם. ובבחי' מח' הקדומה זה עלו ישראל במח' וקדמו לכל דבר, וזהו בחי' שורש ומקור הנשמה אשר נשארה למעלה בחי' מזל שבנשמה בחי'

שבמח' א' נבראו . . ומה שנפרטו . . בעשרה מאמרות . . בכדי שיתהוה . . עוה"ז הגשמי: ראה בכ"ז בארוכה סה"מ תרכ"ז ע' רפב ואילך [ונהנסמן שם בתחילת המאמר].

דהנה כתי' כי לא מחשבותי מחשבותיכם: בהבא לקמן ראה סה"מ תרל"ד ע' רמ. ובארוכה לקו"ת שה"ש יז, סע"ג ואילך. וראה גם לקו"ת ואתחנן ב, ב.

חדשה שז"ע ברכת השחר כמ"ש מזה במ"א, ועז"נ לעולם ה' דברך נצב בשמים שתמיד עומד דבר ה' להחיות השמים עד"מ, לפי שבטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית. אמנם הנה כל זה הוא בדרך העלם והסתר הבורא מהנברא שדבר המהוה מסתתר מדבר המתהוה, שז"ע בריאה יש מאין כמ"ש מזה במ"א. אבל יש עוד בחי' א' שז"ע בחי' תוס' וריבוי אורות שזהו רק לפרקים, אבל זהו עיקר בחי' ההמשכה כי תוספתו של הקב"ה מרובה על העיקר כו' שז"ע בחי' אור חדש על ציון תאיר בחי' תוס' וריבוי אורות כו'. ויובן דבר זה ממשארז"ל צמצם שכינתו בין שני בדי ארון, וכתוב כי בענן כו' ונועדתי לך שמה, שלכאורה מהו השבח והרבותא בזה הלא מלא כל הארץ כבודו כתיב, וכתוב את השמים ואת הארץ אני מלא, דלית אתר פנוי מיני' כלל ומהו השבח כו'. אך נודע התירוץ בשם הה"מ נ"ע שמה שמלא כל הארץ כבודו זהו רק בהעלם, אבל צמצם שכינתו בין ב' בדי הארון להאיר בבחי' גילוי, וע"ד לע"ל דכתיב ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר, כי ביום ההוא יהי' ה' אחד כו' ויראו הכל בבחי' ראי', ועכשיו יהי' זה בבהמ"ק לבד ולכן יהי' ע"י צמצום כו', ועד"ז יובן ענין תוס' אורות שיאיר בחי' אור חדש בבחי' גילוי אלקות בחי' השפעה פנימיות כו'.

וְזָהוּ שמיים בזהר בשעתא דרוחא דכל רוחין ארים בסימא דנשמתא, שלכאורה צ"ל מהו ענין רוחא דכל רוחין הלא הזכיר תחלה רק רוחא עילאה. אך י"ל דרוחא עילאה שהזכיר תחלה ורוחא דכל רוחין זהו ענין ב' בחי' הנ"ל, הא' בחי' המחדש בטובו בכל יום תמיד כו' זהו בחי' רוחא עילאה, ולכן כמו שבבחי' חידוש הישנות צ"ל לעולם ה' דברך נצב בשמים דאל"כ יהי' לאין ואפס, כמו"כ בבחי' רוחא עילאה אמר ר' יוסי בשעתא דרוחא אסתליק כולהו מרפפין וזעין ועלמא ארתת הה"ד המרגיז ארץ כו' ועמודי' יתפלצון מל' ותכסיני פלצות. ואח"כ אמר בשעתא דרוחא דכל רוחין ארים בסימא דנשמתא הכוונה בזה על בחי' תוס' אורות הנ"ל, שז"ע בחי' השפעה פנימי' כו'. ויובן זה ממה שאנו רואים שלמטה יש ד' בחי' דצ"ח, דומם הוא בחי' היותר נמוך ופחות במדריגה, וצומח יותר נעלה ממנו

החסד, או שע"פ החסד נבנה העולם. אמנם הנה נודע כי מהחסד לבד לא יהי' יכול להיות התהוות העולמות, וכמובן ממלכותא דארעא שהיא כעין כו' שע"פ החסד לבד א"א להיות הנהגת המלוכה כ"א ע"פ דין ומשפט כמ"ש מלך במשפט כו' וארז"ל אלמלא מוראו כו', וכך יובן למעלה שהגם דכתיב והוכן בחסד מ"מ צ"ל גם מלך במשפט כו', וכן לענין התהוות השמים א"א ע"י החסד לבד כ"א גם ע"פ גבורה, וז"ע מים ואש. אמנם הנה הם שני הפכים שאש טבעו לעלות והמים יורדי' מגבוה כו' וגם בעצם מים מכבין אש, ולזה נק' הקב"ה מלך שלמה כמ"ש צאינה כו' מלך שהשלום שלו, כי המשל ופחד עמו עושה שלום כו', וכמשל שני שרים שהם נפרדים זמ"ז בתכלית השנאה כשעומדין לפני המלך מתבטלים לגמרי כו', וכך יובן שמפני כי המשל ופחד עמו ע"י נעשה שלום במרומי מיכאל וגבריאל שהגם שמיכאל שר של מים וגבריאל שר של אש, ומ"מ אין מכבין זא"ז. ועד"ז יובן בענין אש ומים דשמים, שכאשר מאיר בחי' רוחא עילאה מתבטלי' חו"ג דאש ומים ומתקיימין כחדא, ובחי' רוח זה בחי' גבוה מדתו של יעקב, בחי' ונתתם לי אות אמת דא וא"ו עמודא דאמצעי'תא בריח התיכון, ושרשו מבחי' אויר אור יוד, וזהו שאומרים בשמו"ע אלקי אברהם כו' וביעקב ואלקי בתוס' וא"ו, וכן והנורא, ושרש הוא"ו והנורא הוא מאל עליון כו', ולכן ע"י בחי' רוח עילאה זה מחברים ב' בחי' חו"ג, כי כשמאיר הארה מבחי' דלאו מכל אינון מדות במדות ע"י מתבטלין חו"ג כו'.

וְזָהוּ שאמר בס"י ג' אמות אמ"ש, אש מים אויר, וכמו שאנו רואים שהאש מורגש בחוש הראי', והמים גם בחוש המישוש, והאויר לעוצם דקותו אינו מורגש בחושים הגשמי', ולכן ביכולתו לחבר ב' בחי' אש ומים. ועפ"ז יובן מאמר ר' יוסי הנ"ל שעביד שמיא מאש וממיא מתערבין כחדא ולא הוי גלדי, פי' כי המים כשהולכין הם הולכים בחזק וכמ"ש ואשמע את קול כנפיהם כקול מים רבים, וכתב' מקולות מים רבים אדירים, והרי הם בבחי' יש ומציאות התפשטות, אמנם ע"י בחי' רוחא עילאה שנשב במ אתגליו, והיינו שכאשר* רוח צפוני' מנשב במים ע"י הם

שכאשר רוח צפוני' מנשב במים . . בקי"ס . . שהוליד ה' ברוח קדיש: בשולי הגליון נרשם בגוכי"ק: **אולי יש להעיר לענין הפרש בין רוח קדים לרוח צפונית מ"ש בדה"א אדם כי יהי' בעור בשרו מענין מתיבתא דרקיע שיש ב' מתיבתות, מתיבתא דמט"ט**

עולם חסד יבנה ויש בוה ב' פי': ראה יהל אור להצ"צ ע' שיד. סה"מ תרכ"ז ע' קמ. תרכ"ט ע' עג. תרל"ד ע' נד. וראה גם לקו"ת האיוב עו, ב. שה"ש יא, ד. המשל ופחד עמו עושה שלום כו' וכמשל שני שרים: הובא בשם הה"מ בס' מאמרי אדה"ו אתהלך לאזניא ע' יב. תקס"ב ח"ב ע' תמ. תקס"ג ח"א ע' נב. ביאור"ז לאדהאמ"צ ח, ג. פלח הרמון שמות ע' רסא. וראה גם אנה"ק סי"ב (ק"ו, א). לקו"ת תזריע כג, רע"ג. סה"מ תרל"ג ח"ב ע' תקד. תקלה. המשך מצה זו תרי"מ פרק נו"ן (סה"מ תרי"מ ח"א ע' רלא"ב). ועוד. שאמר בס"י ג' אמות אמ"ש: ראה גם לקו"ת שה"ש מט, ג. אמ"ש אש מים אויר: במאמר שלפניו (ד"ה ויאמר גוי' לך לך הא): אמ"ש שהוא ר"ת אויר מים אש. בדה"א אדם כי יהיה בעור בשרו: אה"ת תזריע (כרך ב) ע' תקלב.

שז"ע ברכת השחר כמ"ש מזה במ"א: בגוכי"ק נרשם כאן: (כד"ה) (והשאר מקום חלק. וראה בארוכה מאמרי אדה"ו תקס"ג ח"א ע' כגד. תורת חיים שמות (כת"י הר"ש סופר) קה, א ואילך. ובהוצאת תשס"ד ח"א עד, א ואילך. וראה גם לקו"ת אמור לא, ב. נצבים מו, סע"ב. קוני' ענינה של תורת החסידות סי"ג. ועוד. לעולם ה' דברך נצב בשמים שתמיד עומד דבר ה': ראה בכ"ז שעה"ה"א פרק א. שדבר המהוה מסתתר מדבר המתהוה . . כמ"ש מזה במ"א: בגוכי"ק נוסף כאן: (כד"ה) (והשאר מקום חלק, ולעיל במאמר שלפניו (מהדוי"ק) מציין לד"ה מהיכן זכו (סה"מ תרכ"ז ע' שפח). וד"ה מי כמוכה (סה"מ תרכ"ט ע' קסא-ב). שז"ע בחי' אור חדש על ציון תאיר: סיום ברכת „יוצר המאורות" ע"פ נוסח אשכנז. הובא גם בלקו"ת שה"ש ט, ב. כ. ב. סידור עם דא"ח סח, רע"ב. מאמרי אדה"ו תקס"ב ח"א ע' קצב. מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"א ע' קמו. אה"ת לך לך (כרך ד) תרצו, רע"א. שה"ש (כרך ג) ע' תתלד. סה"מ תרכ"ט ע' קט. וע' קצו. תרל"ג ח"א ע' כ. פרת' ע' קמה. ועוד. ממשארז"ל צמצם שכינתו בין שני בדי ארון: בהבא לקמן ראה לקו"ת אמור לז, ב. בלק עג, ב. לקמן ע' קמב. וש"י. נודע התירוץ בשם הה"מ נ"ע: הובא בלקו"ת אמור לז, ב שם.

נקרר' ונעשי' כמו גליד וקרח, פי' שמתבטלים ממהותם והילוכם הקודם ונעשו כמו קרח בבחי' העדר ההתפשטות. וזהו קרח אותיות חרק בחי' נקודה חדה להורות על הביטול אשר בס', שהגם שטבע האש לעלות, וטבע המים להיות נמשכים, וגם בעצם מים כו' כנ"ל, מ"מ ע"י שהאיר בחי' רוחא עילאה נתבטלו ונעשו כמו גליד וקרח בבחי' ביטול והעדר ההתפשטות. וע"ד שנאמר בקי"ס נצבו כמו נד לפי שהולך ה' ברוח קדים עזה ולכן נצבו כמו נד, כי איידי דטריד למיבלע לא פליט, ושם היה רוח קדים, וכאן ע"י בחי' רוחא עילאה ע"י נתבטלו המים ואש ואגלידו ונעשה רקיע כעין הקרח, וכן אמרו ברבות לחים היו מעשיהם בראשון ובשני קרשו, והגם כי נבראו בראשון כמ"ש בראשית כו' השמים, מ"מ לחים היו וע"י הרוחא עילאה נקרשו בשני כו'.

ג) **והנה** קיום בחי' הרוח הוא ע"י התורה דכד משתדלין ישראל באורייתא כדון קאים עלמא, כי אורייתא מחכמה נפקת והחכמה היא בחי' אחד האמת אשר בה שורה אוא"ס כמ"ש בס"ש פל"ה בהג"ה, וזהו חכמה כח מ"ה, היינו בבחי' מ"ה דחכ' שורה אוא"ס שלמעלה מבחי' חכמה, ואורייתא מחכמה נפקת, ולכן ע"י הקול דתורה מתקיים בחי' רוחא עילאה הנ"ל, כי הקול מורכב מג' יסודות אש מים רוח, כי יסוד האש הוא בלב, והריאה מרחפת ומנשבת על הלב לקרר חומה,

ומתיבתא דקוב"ה, מט"ט ביו"ד הוא בבריאה ע' בד"ה ונערים ממשותה נגינתם בס' תקס"ז, ובבריאה מאיר בינה, והיינו בהיכל קד"ק דבריאה בחי' ג"ע העליון, וז"ע רוח צפונית צפון ה' עילאה, ומתיבתא דקוב"ה זהו באצ"י שהרקיע שע"ג חיון עילאין הוא בינה שבה התגלות עתיק שזהו בחי' רוח קדים בחי' קדמונו של עולם, וי"ל כי תורה שלנו היא תורת הבריאה, בד"ה ויתן אל משה בס' שמות ח"ג, אבל תורה שלמעלה היא משל הקדמוני משל להבין בחי' קדמונו של עולם, והמשל הוא כמו רקיע, וע"י רקיע זה מבינים הנמשל הוא בחי' הרוח קדים שמזה נעשה הרקיע, כי בתורה נאמר ויהי קול מעל לרקיע, וכמו שהוא בתורה שלנו מעל רקיע שע"ג חיון תתאין כ"ה בתורה שלמעלה מעל לרקיע שע"ג חיון עילאין, וצ"ע.

והריאה מרחפת ומנשבת על הלב: ראה בכ"ז בארוכה מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ה ע' איתתכו"ח.

בד"ה ונערים . . בס' תקס"ז: ד"ה ונערים ממשותה נגינתם הוא מש"פ יוצא תקס"ח, ונרשם בגוכי"ק אדמו"ר האמצעי בכרך (מס. 1196) הכולל מאמרי שנת תקס"ז ותחילת תקס"ח. – נדפס בס' מאמרי אדה"ז תקס"ח ח"ב ע' תרכב. וראה גם שם ע' תשלב. ס"ע תשלג ואילך. סה"מ תרל"ב ח"א ע' ריד ואילך. ח"ב ע' שם ואילך.

בד"ה ויתן אל משה בס' שמות ח"ג: אוה"ת תשא

ע' איתתקסט"ע. וראה גם סה"מ תרכ"ז ע' קסו. וזהו קרח אותיות חרק [חיריק]: ראה לקו"ת דרושים לשמע"צ פז, ב (בהגה"ה): ומבואר במיא בשם הרב הקדוש ר' אברהם בן הרב המגיד נ"ע כי קרח אותיות חרק. ובס' מאמרי אדה"ז על מארו"ל ע' תב: שמע מכו מורו [הה"מ] ע"ה (ר' אברהם ז"ל נבג"מ) שקרח אותיות חר"ק. וראה גם לקו"ת שה"ש כו, ב. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' תנב. תקס"ז ע' קעו. ביאור"ל לאדהאמ"צ מה, ג. אוה"ת שה"ש (כרך ב) ס"ע שצט"ק. סה"מ תרכ"ז ע' תכו. תרס"ג ח"א ע' קנו. קנח.

והריאה שואבת כל מיני משקה זהו בחי' המים שצריכים לקול, וע"י אמצעות הקנה המוציא רוח יוצא הקול מורכב מג' יסודות אש מים רוח, ולכן כשמתגבר יסוד א' מהג' נעשה שינוי בהקול. ועפ"ז יובן שע"י קול דתורה שמורכב מג' יסודות אש מים רוח ואורייתא מחכמה נפקת אשר בה שורה אוא"ס דלאו מכל אילין מדות איהו כלל, ע"י מתקיים בחי' הרוחא עילאה בחי' רוח שיתקיים העולם בחי' שמים שמחו"ג.

ואמר אח"כ ומתמן שתיל עלמא לקיימא על סמכין הכוונה על בחי' ארץ שהיא קיימא על סמכין, דהנה כתיב כגבוה שמים מארץ, וכתיב שמים לרום כו', כי שמים בכלל הוא בחי' ע"ס דאצ"י, כמ"ש בבה"ז בתוס' דבשלה, ובאצ"י איהו וחיוהי חד כו', אבל בכדי שיתהווה הארץ שהיא בחי' מקור לג' עולמות ב"ע אשר משם יפרד והיה לד' ראשים, ד' מחנות שכינה, ועולמות נבראים בעלי גבול, זהו ע"י בחי' סמכין הם נו"ה, שהם בחי' כליות יועצות איך להשפיע וכמו מי שצריך להשפיע שכל לזולתו צריך לייעץ בעצמו איך להשפיע, כמור"כ יובן למעלה ענין כליות יועצות שהוא בחי' העצה איך שיומשך המשכת אלקות גם בב"ע, שזהו ע"י הארץ בחי' מל'. ולכן אמר ומתמן שתיל עלמא לקיימא על סמכין בחי' נו"ה, וכולא קאים באורייתא כי ע"י תומ"צ הוא קיום שמיא וארעא שז"ע מ"ש במחוקק במשענותם, במחוקק בחי' אותיות החקיקה שבתורה, במשענותם בחי' המצות שנק' תמכין, שז"ע העמודים שבגמ' והסמכין שבזוהר כו'.

ד) **אך** עדיין צ"ל מפני מה בגמרא אמר ר' יוסי זה סתם ובוזר אמר זה ע"פ מה ידידות משכנותיך כו', שלכאורה מה שייך זה לפסוק מה ידידות. אך הענין הוא שבזוהר הקדים זה לפ' לך, וע"כ צ"ל שפסוק מה ידידות שייך לאברם וגם שייך לבחי' הארץ אשר אראך, שלכן מקדים ר' יוסי פסוק זה וענין זה לפ' לך לך. והענין דפי' ל' ידידות הוא מל' תוקף האהבה, וע"ד שארו"ל וכולם אנו למדים מפרשיתו של אותו רשע, שזהו בחי' תוקף האהבה, וישראל נשתבחו בזה כמו שאמרו שם בג' לשונות של חיבה חיבב הקב"ה את ישראל בדביקה ובחשיקה ובחפיצה, בדביקה ואתם הדבקים בה' כו', ובחשיקה לא כו' חשק ה' כו', ובחפיצה ואשרו כו' כי תהיו אתם ארץ חפץ, פי' פנימיות הרצון כו'. והיינו כי בהשפעות אלקות בעולמות יש שני בחי', הא' הוא מה שבטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, שבכל יום מתחדש הבריאה מאין ליש, ולכן השמש זורח ממזרח ושוקע במערב, וכן כל הילוך הכוכבים ליום וללילה לא ישנו תפקידם שוה בכל יום, ובלילה זמן החושך, וכאור בקר מתחיל להאיר כברייתו של עולם ברישא חשוכא והדר נהורא כמ"ש ויהי ערב ויהי בקר כו', וחדשים לבקרים, שבכל יום נעשה ברי'

כמ"ש בבה"ז בתוס' דבשלה: דף מה, א. במחוקק בחי' אותיות החקיקה שבתורה ומשם יפרד והי' לד' ראשים ד' מחנות שכינה: במשענותם בחי' המצות: ראה לקו"ת חוקת סג, ד. ראה אוה"ת בראשית (כרך ג) תקלה, א (בשם הזוהרי סד, סעי"ב: וחדשים לבקרים שבכל יום נעשה ברי' חדשה חמה). המשך תרס"ו ס"ע י"ב.